

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi tapaturmavakuutus- lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä toukokuuta 2010 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
laiksi tapaturmavakuutuslain muuttamisesta
(HE 55/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Jaakko Hannula, sosiaali- ja
terveysministeriö
- johtava matemaatikko Pirkko Welin-Siika-
luoma, Finanssivalvonta

- johtaja Lea Mäntyniemi, Finanssialan Kes-
kusliitto
- aktuaarijohtaja Jarmo Jacobsson ja lakimies
Mika Mänttari, Tapaturmavakuutuslaitosten
liitto
- asiantuntija Antti Tanskanen, Elinkeinoelä-
män keskusliitto EK ry
- päälakimies Timo Koskinen, Suomen Am-
mattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- sosiaali- ja terveystieteellinen asiamies Riitta
Työläjä, Toimihenkilökeskusjärjestö
STTK ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet Aka-
va ry ja Suomen Yrittäjät.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tapaturmavakuutuslain
vakuutusmaksua koskevien säännösten uudista-
mista. Vakuutusmaksua koskevista keskeisistä
periaatteista säädettäisiin nykyistä laajemmin
lain tasolla. Vakuutusmaksun perusteet tulisi
laatia siten, että maksut ovat kohtuullisessa suh-
teessa tapaturma- ja ammattitautiriskin ja odo-
tettavissa oleviin kustannuksiin sekä vakuutettu-
jen edut turvaavat.

Vakuutusmaksujen määräytymisessä olisi
otettava huomioon työnantajan ennalta ehkäise-
vä työturvallisuustyö. Vakuutusyhtiön olisi
myös sovellettava maksuperusteitaan yhdenmu-
kaisesti kaikkiin vakuutuksenottajiin. Vakuutus-

maksuja sääntelevät nykyiset yksityiskohtaiset
asetustasoiset säännökset kumottaisiin.

Esityksellä lisättäisiin myös vakuutusyhtiöi-
den välistä kilpailua laajentamalla vakuutuksen
siirtotilanteessa vakuutusyhtiöiden oikeutta saa-
da vakuutustarjouksen tekemiseksi tarpeelliset
työnantajan palkka- ja tapaturmavahinkotiedot.

Lisäksi ehdotetaan, että yhdestä vahinko-
tapahtumasta aiheutuvat 75 miljoonaa euroa
ylittävät korvauskustannukset siirrettäisiin kaik-
kien tapaturmavakuutusyhtiöiden yhteisesti
vuosittain jakojärjestelmäperiaatteella rahoitet-
taviksi. Tällaisen suurvahingon kustannuksiin ei
kuitenkaan luettaisi jakojärjestelmällä jo ny-
kyäänkin rahoitettavia korvauksia eikä takautu-

misoikeuden perusteella yhtiön takaisin saamia korvauksia. Muutoksen tarkoituksena on parantaa tapaturmavakuutusyhtiöiden jälleenvakuutuksen saatavuutta ja pienentää siitä aiheutuvia kustannuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Suurvahingon rahoittamista koskeva muutos on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksen tavoitteena on tapaturmavakuutuksen rahoituksen turvaaminen uudistamalla vakuutusmaksua sekä vakuutusyhtiöiden vastuulla olevien kustannusten jakojärjestelmää koskevia säännöksiä. Kun vakuutusmaksun määräytymistä koskevat periaatteet siirretään asetuksesta lain tasolle, vähennetään samalla vakuutusmaksun yksityiskohtaista sääntelyä. Vakuutusyhtiöiden on siten mahdollista nykyistä vapaammin kilpailla vakuutusmaksuilla.

Vakuutuksenottajien oikeusturvan kannalta on merkityksellistä, että lakiin kirjataan velvoite siitä, että maksuperusteet ovat yksiselitteisiä ja että niitä on sovellettava yhdenmukaisesti kaikkiin vakuutuksenottajiin. Vakuutuksenottajan oma vahinkohistoria voidaan ottaa jo nykyisen lain mukaan maksuperusteissa huomioon silloin, jos vakuutuksenottajan teettämän työn määrä on tapaturmariskin arvioinnin tilastollisen luotettavuuden kannalta riittävän suuri (erikoismaksuperusteinen vakuutus). Säännös luo kannusteen työturvallisuuden parantamiseen, koska sattuneilla työtapaturmilla on suoraan vaikutusta työnantajan maksuun.

Valiokunta pitää myönteisenä, että esityksen mukaan myös pienille ja keskisuurille työnantajille, joiden maksu määräytyy ammattiin tai toimialaan liittyvän riskiluokituksen mukaan (taulustomaksuperusteinen maksu), tulee nyt kannuste ennalta ehkäisevään työturvallisuustyöhön. Lakisääteiset velvoitteet ylittävä työtapaturmia ehkäisevä työnantajan työsuojelutyö voi olla peruste alentaa vakuutusmaksuja ja toisaalta lakisääteisten velvoitteiden laiminlyöminen

peruste korottaa maksuja. Työturvallisuuden parantamisen kannalta on hyvä, että vakuutusyhtiön on sopimusta tehdessään tai uusiessaan selvitettävä työpaikan työsuojelun taso sekä työterveyshuollon järjestäminen.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen perusteella maksettaville korvauksille ei ole voimassa olevassa laissa mitään ylärajaa. Nyt ehdotetaan, että 75 miljoonaa euroa ylittävät korvauskustannukset siirretään kaikkien vakuutusyhtiöiden yhteisesti rahoitettaviksi jakojärjestelmäperiaatteella. Valiokunta pitää esitystä kannatettavana, koska jakojärjestelmän avulla voidaan paitsi vähentää jälleenvakuutuksesta aiheutuvia kustannuksia myös varmistaa korvausten saaminen sekä toiminnan jatkuvuus siinäkin tapauksessa, että tällainen vahinko realisoituu.

Valiokunta pitää tärkeänä, että tapaturmavakuutuksen rahoitus on turvaavalla pohjalla, koska tapaturmavakuutus on osa lakisääteistä sosiaaliturvaa. Valiokunta korostaa Finanssivalvonnan roolia sen seurannassa, että lisääntyvän hinnoittelun vapauden tulee pitää maksut vakuutuksen riskit kattavalla tasolla. Valiokunta katsoo, että uusien säännösten vaikutusta maksujen kehitykseen, työtapaturmien määrään ja vakuuteen on tarpeen seurata.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Juha Rehula /kesk	Håkan Nordman /r
vpj.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Päivi Räsänen /kd
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Paula Sihto /kesk
	Maria Guzenina-Richardson /sd	Satu Taiveaho /sd
	Arja Karhuvaara /kok	Lenita Toivakka /kok
	Anneli Kiljunen /sd	Erkki Virtanen /vas.
	Marjaana Koskinen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.